

OL '94 — Miljøteknologi på banen!

Av Gunnar Fr. Aasgaard.

Gunnar Fr. Aasgaard er ansatt som forskningsleder ved Norsk institutt for vannforskning.

Lillehammer-OLs erklærte miljøprofil har til nå vært mer en positiv målsetting enn en realitet. Men når ca. 500 dager gjenstår før ilden tennes på Stampsesletta, er det tent forhåpninger om at også norsk miljøteknologi kan få markert seg i forbindelse med OL-arrangementet. Og «ENSIS'94» er «miljøinformasjonssystemet» som skal benyttes til dette.

OL'94 — ypperlig utstillingsvindu for norsk miljøteknologi

ENSIS'94 (Environmental Surveillance and Information System) er i første rekke rettet mot luft og vann. Så kan man jo spørre seg hvorfor vann er så viktig under et vinter-OL, ja bortsett da fra at det selvfølgelig vil være svært så kjedelig hvis deltakere blir sittende fast på hotellrommet grunnet tarminfeksjon forårsaket av drikkevannet(!) Men for ENSIS'94 er Lillehammer-OL først og fremst en *anledning*, eller et *verktøy* om man vil for å få utviklet, demonstrert og markedsført gode norske VA-løsninger.

Norge har formannskapet i EUREKA i 1993/94

Det er ikke bare OL som foregår i '94. På denne tiden har Norge også formannskapet i det europeiske forskningssamarbeidet EUREKA, og en rekke viktige konferanser og møter vil bli arrangert i Mjøsområdet våren og

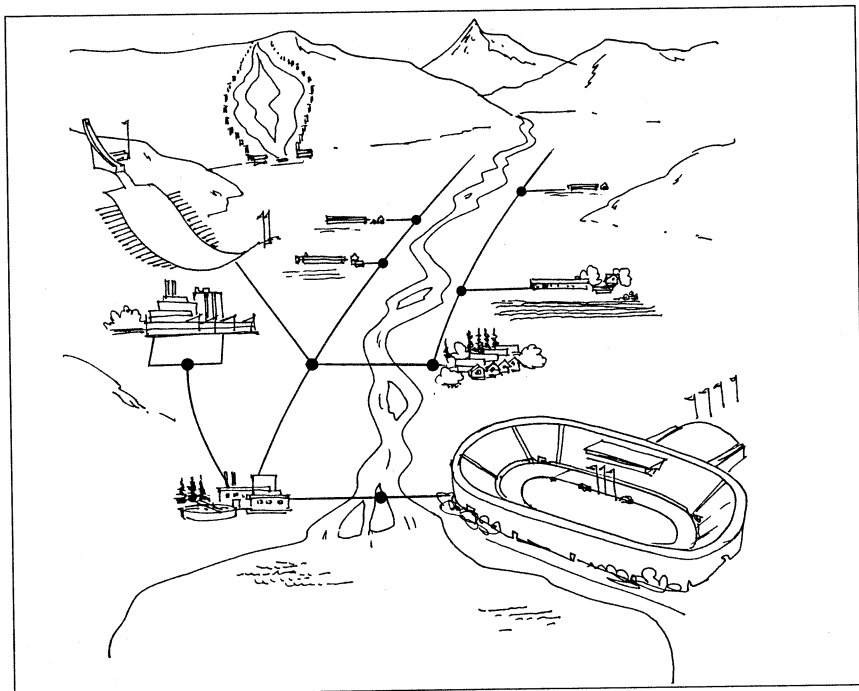
sommeren 1994. ENSIS'94 er derfor etablert som et EUREKA-prosjekt, med deltakelse fra europeiske selskaper og FoU-institusjoner.

ENSIS'94 kan gi VA-Norge et betydelig teknologisk løft

Status for ENSIS'94 er i skrivende stund (92.09.20) uavklart hva finansiering angår. Men en rekke positive vedtak og uttalelser gir håp om snarlig og positiv avklaring. I så fall vil følgende «produkter» være operative senest i februar 1994, fordelt på tre prosjektområder:

Styring og overvåking av VA-anlegg

- Automatisk overvåking av drikkevannskvalitet (fysisk/kjemisk)
- Automatisk overvåking av hygienisk vannkvalitet (bakteriologisk)
- Styring, optimalisering og overvåking av avløpsstrømmer i avløpsnett
- Styring av kjemikalidosering og karbontilsetning/luftinnblåsing i avløpsrensaneanlegg basert på on-line måling av vannkvalitet
- Automatisk miljøovervåking av vassdrag
- Helhetlig, stedfestet miljøinformasjonssystem for VA-anlegg og vassdrag
- Interaktivt, skjermbasert informasjons- og opplæringssystem for ovennevnte elementer og parametre

Figur 1. Prinsippkisse styring og overvåking av VA-anlegg

- PC-basert beregningsprogram for dimensjonering og simulering av strømnings- og trykkforhold i vannledningsnett (utvidelse av «VAN-NETT»)
- PC-basert beregningsprogram for dimensjonering og simulering av avløpsnett og renseanlegg (utvidelse av «NIVANETT»)
- Korgen vannverk i Lillehammer som norsk referanseanlegg for grunnvannsverk.

Miljøkonsekvenser av alpinanlegg

- Dokumentasjon av miljøeffekter av trasévalg og snølegging
- Utvikling av miljøvennlig kunstsno.

Miljøforbedring av sure vassdrag

- Styring av kalkdosering basert på on-line måling av relevante parametre.

Hovedstrategien er å slutføre pågående FoU-aktiviteter

Med enkelte hederlige unntak er de fleste ENSIS-prosjektene en videreføring av pågående FoU-aktiviteter i Norge. Vi ønsker på denne måten å få full effekt av allerede gjennomførte investeringer, samtidig som denne strategien gir rimelig trygghet for at resultatene kan ferdigstilles i den korte tiden som gjenstår før OL åpnes i februar '94.

Samarbeid mellom mange aktører innen FoU og industri

Initiativet til å etablere EUREKA-prosjekter knyttet til OL'94 kom fra NTNF, og Svein Haagenrud, NILU, ble tidlig engasjert som prosjektleder.

For de vannrelaterte prosjektene har følgende norske selskaper og institusjoner deltatt i fremste rekke: ABB Miljøkontroll, Aquateam, Berdal Strømme, Colifast Systems, Edu-Vision, EnviroNor, Miljøindustri, NIVA (prosjektleder), Pumatec Teknisk Data og SINTEF/NHL. Flere bedrifter og fag-

lige nøkkelpersoner vil slutte seg til i løpet av høsten, slik at ENSIS'94 på en positiv måte vil representere et tett og målrettet samarbeid mellom mange sentrale aktører innen norsk miljøteknologi.

Avslutningsvis vil jeg gjenta at forløsende finansieringstilsagn for ENSIS'94 ennå ikke er gitt. Den opplistede prosjektporteføljen kan derfor bli endret. Avklaring er imidlertid ventet om kort tid, og status kan bli gitt i Norsk Vannforenings møte mandag 30. november i år.